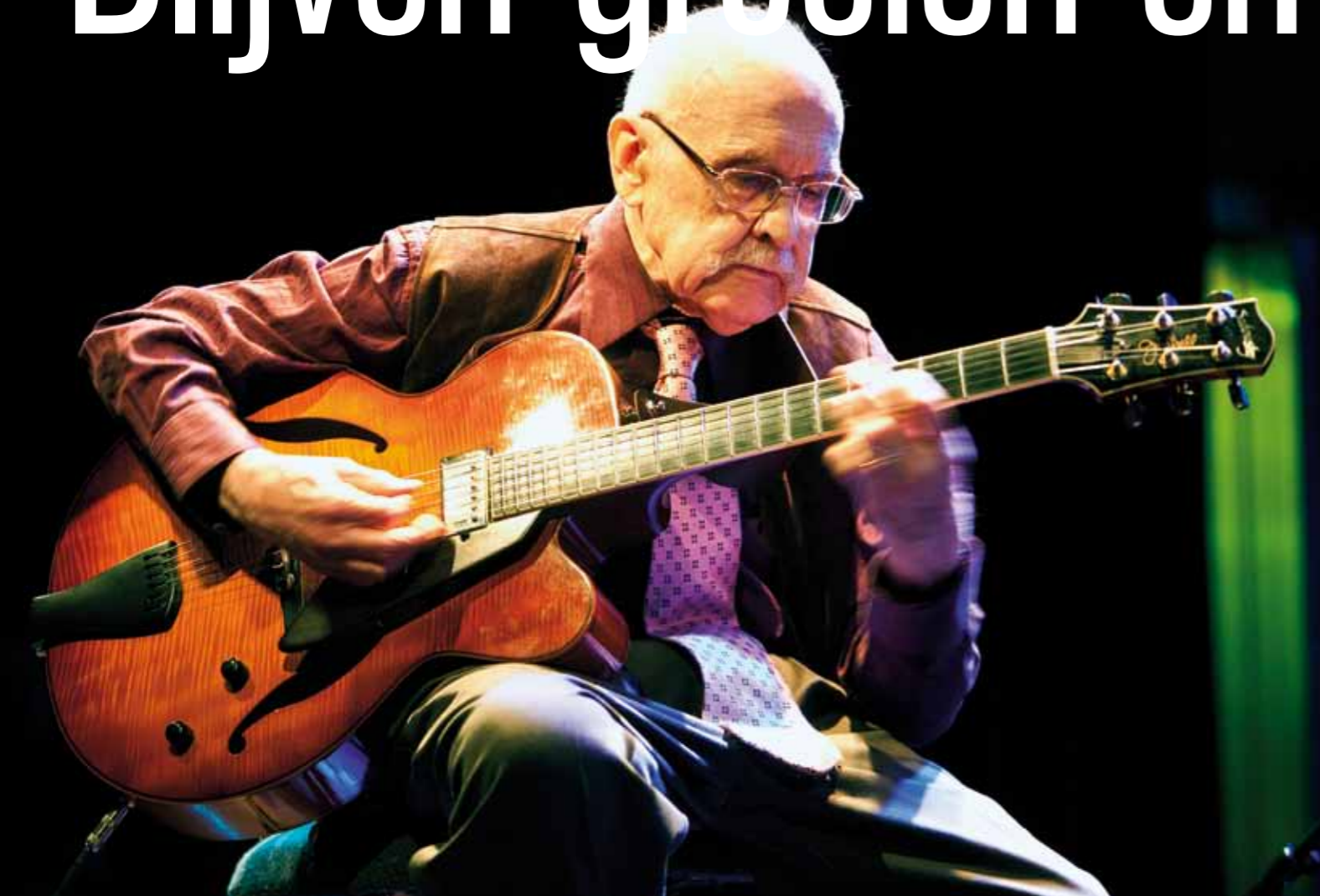

Blijven groeien en veranderen

“It’s nice to be here. It’s nice to be anywhere, really.” Dat zei Jim Hall – de grondlegger van de moderne jazzgitaar en inmiddels 79 jaar – aan het begin van zijn concert voor een uitverkocht Bimhuis. Omdat wij hem een dag eerder in zijn hotelkamer hadden gesproken, wisten we waarop hij doelde.

tekst Steven Faber foto's Fred van Diem

In de column *New York stories* van Syberen van Munster konden we een tijdje geleden al lezen dat Jim Hall wat krom liep door een operatie die hij had ondergaan. Toen we door Mr. Hall op zijn hotelkamer werden verwelkomd bleek dat nog steeds zo te zijn. Hij vertelde dat hij aan zijn rug is geopereerd. Door complicaties heeft dat bijna twee jaar in beslag genomen, een periode waarin hij geen gitaar kon spelen. “Het was best verontrustend, maar ik was vastbesloten om positief te blijven, want

gitaarspelen is eigenlijk het enige wat ik kan, naast componeren dan. Ik ben nu mijn techniek weer aan het opbouwen, want die is nog niet terug op het oude niveau. Mijn ideaal is dat muziek maken een kunstvorm is waarin ik steeds kan blijven groeien en veranderen.”

Ontwikkeling

Jim Hall groeide op in Cleveland, Ohio en begon rond zijn tiende met gitaarspelen. Hij had wat lessen en zat al snel in verschillende bandjes.

Toen hij de solo van Charlie Christian op het nummer *Grand Slam* van Benny Goodman hoorde, wilde hij zelf ook zo kunnen spelen. Het zou nog jaren duren voordat je jazz aan een conservatorium kon studeren. Dus hoe heeft hij zich de stijl eigen gemaakt? “Het was vooral veel luisteren. Ik hoorde Tal Farlow, Herb Ellis en Oscar Moore spelen als ze in Cleveland waren en er waren een aantal erg goede jazzmuzikanten in de stad zelf. Rond die tijd begon ik in de weekenden met jazztrio's te spelen. Later ben ik wel naar een conservatorium gegaan, waar ik muziektheorie en compositie studeerde.”

Waar veel muzikanten een stijl vinden en vervolgens op die manier blijven spelen, heeft Jim Hall zich altijd ontwikkeld. “Op de eerste plaat die onder mijn naam uitkwam hoor je de invloed van Charlie Christian, zo wilde ik klinken. Geleidelijk aan kreeg ik ook veel hulp. Ik kwam in de band van Chico Hamilton, die de vreemde bezetting had van cello, drums, bas en blazers (*en gitaar – red.*). Voor die band moest ik ook schrijven. Later kwam ik in het trio van

saxofonist Jimmy Giuffrè met verder alleen nog Bob Brookmeyer op trombone. Daardoor ga je ook anders denken en spelen. Jimmy heeft me veel geholpen met mijn gitaarspel. Hij zei dingen als: probeer dat eens wat meer als een blaas-instrument te laten klinken. Dus moest ik andere manieren vinden om aan te slaan en te spelen. En Sonny Rollins was ook ongelofelijk. Hij kreeg me flink aan 't studeren (*lacht*). Als Sonny een solo ging spelen, wachtte ik even om te zien waar hij heen ging, om hem dan te volgen. Bij Art Farmer was dat net andersom, die wachtte om te horen wat voor akkoord ik speelde en speelde daar dan overheen.”

Luisteren en reageren

Jim Hall onderscheidt zich van andere gitaristen van zijn generatie door niet zwaar op de bebop-traditie van arpeggio's en toonladders te leunen, maar veel met motieven te werken. Was dat een bewuste keuze? “Dat weet ik niet. Het heeft ook gewoon met je persoonlijkheid te maken. Toen ik studeerde kreeg ik grote interesse in compositie. Daardoor probeer ik elke uitvoering van een liedje – ook al spelen we het vaker – als een andere compositie te zien. Dus we luisteren naar elkaar en reageren op elkaar op een manier die past bij de stemming van het moment. Ik zeg dat vaak, maar het is echt een kwestie van luisteren en reageren. Ik herinner me dat Sonny Rollins de band midden in een nummer liet stoppen, niet door stop te zeggen, maar door het duidelijk te maken met zijn spel. Vervolgens verkende hij in zijn eentje het nummer, om het daarna weer met de band op te pakken in het oorspronkelijke tempo, begrijp je? Bij dat soort dingen komt het echt op goed luisteren aan.”

Volg de bas

Een van de dingen die steeds terugkomen in de carrière van Jim Hall zijn de projecten met duo's en trio's. Zo heeft hij erg mooie duo-albums gemaakt met bassist Ron Carter, pianist Bill Evans en recent nog met gitarist Bill Frisell. Vindt hij kleine bezettingen interessanter dan grotere bands? “Ja, al heb ik ook wel voor grotere bezettingen geschreven. Dat is ook opgenomen, bijvoorbeeld stukken met strijkers en blazers. Maar als ik met een groep speel met piano, bas en drums, dan sta ik een deel van de tijd gewoon te wachten. Ik ben graag de hele tijd betrokken bij de muziek. Zoals je weet heb ik veel gespeeld met alleen een bassist en in dat geval zie ik de bas als een uitbreiding van de gitaar. Ik heb zelf ook een beetje bas gespeeld op de middelbare school, dus ik luister heel goed naar de bas als we spelen.”

Betekent dat ook dat de bassist best zijn eigen akkoorden mag spelen? “Ja, dat vind ik juist leuk. Ron Carter doet dat veel, hij heeft zo zijn

De drie gitaren van Jim Hall

Tijdens het interview ligt de gitaar van Jim Hall – een Sadowsky Jim Hall-signature – op zijn hotelbed, dus wordt dat onvermijdelijk ook onderwerp van gesprek. In feite is dit de derde gitaar uit zijn loopbaan die hij veel gebruikt. Hij begon op een Gibson ES-175, ging later een D'Aquisto bespelen en nu dus een Sadowsky. “Ik hield van die Gibson en had 'm nog tot voor kort in mijn bezit. Toen ik ziek was kwam er een punt waarop ik geen geld meer had en hem moest verkopen. De D'Aquisto kreeg ik nadat ik Jimmy D'Aquisto had ontmoet. Hij werkte voor John D'Angelico, een fantastische gitaarbouwer. Jimmy maakte die gitaar voor me en het was een ongelofelijk goed instrument. Toen Jimmy overleed werd ik zenuwachtig van het idee om met die gitaar te reizen. Dus bouwde Roger Sadowsky een gitaar die voor mij erg comfortabel is.”

eigen idee over harmonie. Dus toen we samen speelden, luisterde ik goed naar zijn baslijn naartoe ging en dan volgde ik hem daarin.”

Cirkels

De generatie gitaristen die na Jim Hall kwam, zoals John Scofield, Pat Metheny en Bill Frisell, noemt hem vaak als een voorbeeld. Wat zou het zijn in Halls spel dat hen zo inspireert? “Dat weet

ik niet, omdat ik ook zo over hen denk. Het is net een cirkel: zij luisterden naar mij omdat ze jonger waren en nu luister ik naar hen om te blijven groeien. We hebben pas nog John Abercrombie in Wenen gehoord en het klonk te gek. Hetzelfde geldt voor Scofield: hij is een fantastische gitarist. En Bill Frisell is ook ongelofelijk. Dus ik denk dat we allemaal naar elkaar luisteren. Ik hoop dat als ik hen heb geïnspireerd, het vooral is om steeds te blijven groeien en veranderen.”

Genoemde gitaristen zijn van de pop/rockgeneratie en zijn vaak pas later jazz gaan spelen, maar Hall groeide op in een tijd dat jazz de populaire muziek was. Hoe was het voor hem om te merken dat rockmuziek die positie overnam? “Het was wel een beetje verontrustend, vooral omdat het muzikaal gezien vrij dom was, al zijn er vast ook goede nummers. Ik begrijp ook wel de aantrekkingskracht van die muziek en wil het niet bekritisseren, maar het heeft voor mij geen betekenis. Toch waren er in die tijd ook wel jonge mensen in het publiek als ik in de Village Vanguard speelde. En nu lijkt het terug te zijn bij hoe het was, want we hebben weer een erg goed publiek.”

Miles

Jim Hall heeft met veel bekendheden uit de jazz gespeeld, maar hij heeft nooit met Miles Davis samengewerkt. Terwijl hij toch op dezelfde gang woonde... “Toen ik voor het eerst naar New York kwam – John Lewis (*pianist van het Modern Jazz Quartet*) had me gevraagd vanuit Los Angeles te komen – vroeg ik me af waar ik kon wonen. John zei: ‘Ga maar in mijn appartement, want ik ben er toch nooit.’ Miles Davis woonde inderdaad een tijdje op dezelfde gang, maar ik heb nooit met 'm gespeeld. Hij heeft me wel een paar keer gevraagd, maar het is nooit wat geworden. Een keer vroeg hij me toen ik een tijdje voor een televisieshow speelde, wat ik niet erg leuk vond. Ik had het gevoel niet meer in de muziek te zitten en durfde niet zo goed. Dus toen heb ik 'm George Benson aangeraden. ☑

“Als ik met een grotere groep speel, sta ik een deel van de tijd gewoon te wachten. Ik ben graag de hele tijd betrokken bij de muziek”

Jim Hall in het Amsterdamse Bimhuis, met drummer Joey Baron en contrabassist Scott Colley